

ПОШКОДЖЕННЯ АСИМІЛЯЦІЙНОГО АПАРАТУ ДУБІВ В СТАРОВІКОВІЙ ДІБРОВІ ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ»

Оверченко І.Г., Кривдюк Л.М.

Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України

Microspheera alalphitoides Griff. є однією з поширених хвороб дуба. В зв'язку з цим, нами в віковій діброві дендропарку «Олександрія» був проведений детальний облік ураження листя дубу *M. alalphitoides* в конідіальній стадії (*Oidium dubium* Jacz.). Облік розвитку і поширеності *M. alalphitoides* розраховували за загальноприйнятими в фітопатології методами (Минкевич, 1993). В період масового ураження асиміляційного апарату (АсАп) дубу *M. alalphitoides* ураження, що оцінюється 0-2 балами не виявлено. Ураження (3 бали) спостерігалось в віковій діброві в центральній частині парку лише на одній ландшафтній ділянці. Середні розміри ураження листя становили $46,5 \% \pm 0,02$ від загальної площі листа. Ураження листя (4 бали) охоплювало більшість вікової діброви на території всього парку, в східній, західній і центральній частинах парку. Найбільше ураження, 5 балів ($79,7 \% \pm 0,03$), відмічалось на штучно створеній ділянці діброви паркового типу.

В рамках обстеження АсАп дубів визначали характер та інтенсивність пошкоджень, викликаних сисними комахами, ураження хлорозами, некрозами тощо. Попередній аналіз отриманих результатів показує значну неоднорідність різних ділянок діброви стосовно пошкодження АсАп дуба листогризучими шкідниками та ураженням хворобами. Найбільш несприятлива ситуація спостерігалась в кв. 12, а також поблизу відомих джерел забруднення (в кв. 15, 16, 19 та 25), дещо краща – в кв. № 14, на ділянках діброви з типовою лісовою структурою. Вже на початку травня на всіх обстежених ділянках кількість здорового листя була незначною. Найбільше його було в кварталі № 12. Значно менша кількість відмічалась у кв. 15 та кв. 1. Кількість листя, об'їженого листогризучими шкідниками не показувала залежності від розташування джерел забрудненості. В той же час, поблизу обох забруднених ділянок кількість листя з *M. alalphitoides* була суттєво вищою. Кількість листя з хлорозами та некрозами також суттєво збільшувалась поблизу джерел забруднення.

Очевидно, хлорози та некрози, які в основному є результатом впливу на листя фітотоксикантів, можуть бути першими ознаками впливу на рослини забруднення і використовуватися для ранньої діагностики та виявлення джерел фітотоксикантів.